

VII. Glavnu skupštinu JSS

sazivljemo bez ikakvog drugog poziva

za dane 25., 26. i 27. marta 1927. u Beogradu u dvorani beogradske opštine.

Raspored glavne skupštine:

25. marta: Dolazak delegata.

26. marta: U 1/2 10: Otkriće spomenploče u ratu palim Sokolima u dvorani sokolskog društva Beograd-Matica.

U 11 i 1/2: Polaganje temeljnog kamena prvog Sokolskog Doma u Beogradu.

U 15: Sednica zbora župskih načelnika.

U 15: Sednica redaktora sokolskih časopisa.

U 17: Sednica prosvetnog zbora.

U 17: Sednica socijalnih odseka.

U 20: Pouzdani zbor delegata. — Nakon zbora delegata sednica kandidacionog odbora.

Sve ove sednice obdržavaju se u II. beogradskoj muškoj gimnaziji, Poincareova ulica.

27. marta: U 9: Glavna skupština J. S. S. u dvorani beogradske opštine.

Raspored:

1. Izveštaj staroste.

2. Izveštaj tajnika.

3. Izveštaj načelnika.

4. Izveštaj blagajnika.

5. Izveštaj gospodara.

6. Izveštaji odseka i to redom: a) statistički; b) lekarski; c) prosvetni; č) za nezgode; d) željeznički; e) građevni; f) odsek za odore; g) novinarski; h) socijalni i i) manjšinski.

7. Predlozi odbora i starešinstva J. S. S.

8. Predlozi župa.

9. Hitni predlozi.

10. Određenje radnog programa za god. 1928.

11. Izveštaj revizora računa.

12. Absolutorij starešinstvu J. S. S.

13. Izbor starešinstva J. S. S.

14. Eventualija.

Članovima glavne skupštine jesu delegati župa i članovi starešinstva J. S. S. Svaka župa šalje za svakih započetih 500 članova i članica u župi udruženih društava (po stanju saveznog katastra) po jednog delegata.

Svi predlozi župa imaju se predložiti starešinstvu J. S. S. najkasnije 14 dana pred glavnu skupštinu, inače će se o njima raspravljati samo onda, ako im skupština prizna hitnost.

Svi delegati moraju imati legitimacije potvrđene od župskog starešinstva.

O podne zajednički ručak.

U 15 časova: Sokolski film u bioskopu »Narkino« na Terazijama.

U večer u 20 časova sokolska akademija u dvorani II. beogradske gimnazije, Poincareova ulica.

Župe imaju da prijave delegate osam dana unapred, t. j. do 17. marta starešinstvu J. S. S. i beogradskoj sokolskoj župi (Kneginje Ljubice II), da im se spremi konačište.

Delegati imaju sa sobom poneti svečanu odoru.

Sudelovanje svih delegata kod svih priredaba obavezatno!

ZDRAVO!

Starešinstvo Jugoslovenskog Sokolskog Saveza

E. Gangl,
starosta.

Dr. R. Fux,
tajnik.

Dr. Jovan Cvijić

Neumoljiva smrt evo i opet zalutala u redove naših velikana, da među njima potraži svoju žrtvu, pokosiv nam najvrednijeg, najumnijeg, najslavnijeg — dra. Jovana Cvijića.

Težak je udarac, koji je time pogodio našu naciju, jer je on došao u času, kada smo velikog pokojnika najviše trebali, da diže svojim radom slavu naše nacije, da dovrši započeto delo kome je posvetio sav svoj život.

Mi Sokoli još više treba da žalimo nad njegovom smrću, jer smo u pokojniku izgubili iskrenog štovatelja, koji je s velikom pažnjom pratio naš rad, razvitak i napredak. On je bio jedan od onih redkih velikana naših, koji je potpunoma shvatao naše nastojanje i naš poziv.

A zar je i mogao biti drugačiji? Ta u njega je bila široka slavenska duša, koja je disala za sve ono što je naše, što je odnijela i odvojila majka Slavija. Njegova dela kao javnog radnika i učenjaka, političara i patriote, vekovima će biti svedoci njegovog dalekog pogleda, shvatanja i stvaranja velike jedinstvene države i nacije južnih Slovena.

On sam čovek iz naroda, prisluškujuć njegovu bilu, osećajući potrebu preporoda na bolje, putio je narod na staze napredka, stvaranja nečeg velikog, na spremanje za konačni obračun. Perom, rečju, delom propagovao je svoje ideje, dok njima nije zadobio široke mase naroda, uveren, da tako odgojen narod mora i može da prođe svoju Golgotu koja ga neminovno čeka.

Bio je naš, podpuno naš. I ako odnjihan u srcu Srbije, odgojen duhom svoga doba, već u ranoj mladosti odbacio je svaki ekstrem uskog plemenskog shvatanja, jer ga baš nauka, taj njegov životni predvodnik, dovela do spoznaje posvemašnjeg narodnog jedinstva, a onda dalje, baš da onog ideala, kojeg ispovedamo mi Sokoli, a to je zbliženje slavenskih naroda.

Uverenje njegovo bilo mu sveto. Za njega je bio pripravan žrtvovati sve i nije bilo te sile, koja bi bila kadra da ga odvratiti od onog, što je on sebi domislio dogmom.

Zato ga baš vidimo u prvim danima stvaranja naše jedinstvene države, gde mladenačkim žarom brani svaki pedalj zemlje na kojoj se čuje materinja reč. Za njega ne postoje plemenske razlike, on ruši sve, za njega kao da je presahnula i Drina, Sava i Sutla, jer on gleda samo jednu nedelivu celinu. Takav je u Beogradu, takav u Parizu na mirovnoj konferenciji, takav u plebiscitnoj komisiji u Celovcu. Svuda jednak, svuda dosljedan, svuda postojan.

Eto u tome leži njegova veličina, veličina koja si baš time podigla spomenik trajniji od mjedi, jer je on zasaden u srcu naroda, koji danas bolno oseća gubitak ovog muža, koji je za njega ne samo radio, već mu tim svojim radom pronio slavu duž čitavog kulturnog sveta.

Spomenu i veličini tog velikana klanja se i jugoslovensko Sokolstvo. I ono pognute glave, sa boli u srcu, gleda u crnu prazninu, gotovo nenadomestivu, jer si svesno, da je sa pokojnim dr. Jovanom Cvijićem legao u grob apostol ideja, kojih je nosiocem jugoslovensko Sokolstvo.

Slava! Slava! Slava!

A. B.

Značaj Sokolsko-sveslavenske škole

Mogu li Slaveni postati duševno jaka celina, ako se ne upoznaju međusobno? — Ko može sveslavenstvo najbolje da približi i ujedini? — Zašto je potrebna sveslavenska uzajamna saradnja?

Ovo su pitanja na koja može samo Sokolstvo, jako sveslavensko Sokolstvo pozitivno da odgovori.

Svi naši veliki sletovi imaju cilj da se Slaveni duševno ujedine što mogu više, jer samo ujedinjenje naših duša može da nas podigne i da kulturnome svetu pokažemo svoju duševnu snagu. Na ovaj način postaćemo jedna jaka duševna celina. Nama je potrebna ova celina, jer mnoge oči na nas vrebaju, mnogi bi hteli naš zdravi i sirovi materijal da izrabe u vlastitu korist.

Kod slavenskih naroda postoje razne ustanove, ali nijedna od njih ne radi toliko na uzajamnom približavanju koliko Sokolstvo. Uza sve to što na tom polju radimo, ipak se dosta slabo poznajemo. Rad jednih nije poznat drugima. Fali nam propaganda u tu svrhu. Uzajamna propaganda upoznavanja bolje bi naš učvrstila i naše bi veze postale prijateljskije, bratskije.

Koliko ima sokolskih radnika ovog ili onog slavenskog naroda, koji su naizmenice proputovali područje ovog ili onog sokolskog saveza u svrhu uzajamne propagande? Dodiri, koji se steču na putovanjima ne-

zaboravni su i od koristi su. U poslednje vreme neka braća proputovala su područje Saveza lužičko-srpskih Sokola i verovatno sada sa više volje i energije pomažu njihovu borbu protiv germanizacije, time što kod nas šire ona opažanja tamo stečena. Druga opet braća, koja su proputovala područje čehoslovačkog sokolskog Saveza živom rečju propagiraju bratstvu uzajamnost među oba naroda. Treći, koji će se uputiti u područje poljskog Sokolskog Saveza doneće nam još više ljubavi za taj bratski narod.

Eto u ovom smeru će raditi škola sveslavenskog sokolskog Saveza u Pragu. Cilj joj je da u centru Sokolstva upozna manji broj braće međusobno, koji će kasnije biti propagatori sveslavenske sokolske ideje. Ali ne smemo samo na tome ostaniti, moramo i u narod zaći, upoznati rezultate na licu mesta, jer to će nam biti kao neka praksa posle teoretskih predavanja u tečaju.

Podemo li ovim putevima dalje, budućnost je naša, sokolska, a Sokolstvo će biti dosta jako da organizira duševnu snagu svih slavenskih naroda.

Ante Tadić.

◆◆◆◆◆ IZ STAREŠINSTVA JSS ◆◆◆◆◆

XLIII. sednica starešinstva JSS 24. januara 1927

Prisutni: starosta Gangl, Franke, Fux, Gregorin, Jeras, Kajzelj, Kandare, Košir, Ludvik, Marolt, Švajgar, Zelenko. — *Ispričani:* Čobal, Mur-nik, Poženel, Račić, Smertnik. — Brat starosta čita dnevni red Savezne glavne skupštine, kako ga određuje organizacija JSS. Glasom pravila imade se isti objaviti mesec dana pred skupštinom, pa će se objaviti u 3. broju »Glasnika«. — Tajnik brat dr. Fux izveštava da je od beogradske župe primio predlog programa. — Na predlog brata staroste pozvat će se ljubljanska sokolska župa da u zajednici sa ljubljanskim sokolskim društvima sastavi kandidacijonu listinu najkasnije do 15. marta o. g. — Dalje predlaže brat starosta da se svi izveštaji otisnu i raspošalju župama (po jedan primerak za svakog delegata) i to najkasnije do 1. marta o. g. Da to bude moguće imadu svi referenti dovršiti svoje izveštaje najkasnije do 15. II. o. g. Na svršetku svih izveštaja dolaze predlozi odbora i starešinstva. — Prima se. — Na upozorenje br. Marolta poziva brat tajnik svu braću, da mu jave naslove, kuda se imadu upraviti molbe za dozvolu dopusta u svrhu skupštine. — Zaključuje se da Savez po delegaciji bude zastupan na »Tatjaninoj večeri« i »Svetosavskoj besedi«, koje se obdržavaju 25. odnosno 27. o. mj. — Župa Tuzla javlja da će svoju redovitu skupštinu obdržavati 27. februara u Brčkom. Starešinstvo zastupat će br. dr. L. Car. — Odbor Narodne obrane u Ljubljani moli, da bi Savez imenovao svoga delegata u njihov odbor. Delegatom se imenuje brat Marolt. — Razlog, zašto će zagrebački Soko I. imati svoju redovitu skupštinu tek 6. februara uzima se na znanje. — Ruski Soko u Zagrebu šalje izveštaj u kome javlja među ostalim, da će se obdržavati slet ruskog Sokolstva u Beogradu u danima od 5.—8. maja o. g. Zaključak: Brat Paunković, koji zastupa naš Savez u ruskom sokolskom Savezu, pozvat će se, da u tom pogledu iznese predloge starešinstva. (Glasom pravila ruskog Sokola može se prirediti slet jedino po pred-

hodnom pristanku JSS.) — Brat tajnik iznosi dva predloga, koji bi se imali raspraviti na glavnoj skupštini Saveza: 1. Do godine navršuje se 10-godišnjica našeg oslobođenja. Ovu proslavu neka Sokolstvo proslavi većim sletom u južnoj Srbiji i to na Vidov dan. Slet imadu financirati južne župe. Predpripreme izvršit će starešinstvo Saveza sa odnosnim župama. Starešinstvo predlog prihvaća, tražit će se još mnenje TO. 2. Do godine obdržaje se Olimpijada u Amsterdamu, kod koje će na svaki način sudelovati i naš Savez u natjecanjima. Da se osiguraju novčana sredstva, predlaže, da se zaključi, da se već sada počam od 1. januara o. g. votira od dohodaka mesečna svota od Din 5000 u natjecateljni fond. Na taj će se način do utakmice nabrati svota od Din 100.000, što još uvek neće biti dostatno. Zaključak: Predlog se odstupa gospodarskom odelu s nalogom da ga raspravi i da u jednoj od narednih sednica donese konkretne predloge. — Interno.

XLIV. sednica starešinstva JSS 31. januara 1927

Prisutni: starosta Gangl, Franke, Fux, Gregorin, Kajzelj, Kandare, Ludvik, Murnik, Račić, Zelenko. — *Ispričani:* Čobal, Jeras, Košir, Poženel, Smertnik. — Brat starosta javlja, da je umro brat Rosandić, član upravnog odbora sokolskog društva u Splitu. Pokojnog brata zadržat ćemo u časnoj uspomeni, a društvu poslat će se pismena sažalnica. — Francuski gimnasti pozivlju JSS na svoju ovogodišnju gimnastičku priredbu u Anversu. — Načelnik brat dr. Murnik izveštava da je za jučer sazvaio sastanak svih župskih načelnika i načelnica onih društava, koja su obavezata da sudeluju na pokrajinskom sletu u Ljubljani. Na saštanku prošle su se praktički proste vežbe određene za pokrajinski slet. Šta se tiče Zagreba, to je brat načelnik onde sve uredio lično kada je ovih dana tamo boravio u organizacijone svrhe. Nadalje javlja brat načelnik da TO namerava da ove godine priredi III. savezni prednjački tečaj u drugoj polovici aprila i prvoj polovici maja. Izveštaj se prima na znanje. — Tajnik izveštava da sokolska društva u Kragujevcu i Beograd I. šalju brzopjavne pozdrave sa svojih skupština. Obim društvima imade se pismeno zahvaliti. — Iz zapisnika sednica ČOS razabire se, da se glede odgode slavenske sokolske škole naš predlog u celosti nije uvažio. Škola je preložena tek na mesec dana. Iz istog vrela doznalo se, da se ČOS izjavila protiv primitka Madžara u međunarodni gimnastički Savez. Zaključak: Kad stigne zvaničan izveštaj ČOS raspravljat će se o ovim zaključcima. — Konačno javlja brat tajnik da su glavne godišnje skupštine prijavile župe: na dan 6. februara župa Niš; na dan 13. februara župe: Celje, Šibenik, Novo mesto, Osijek i Kragujevac. Savez će zastupati u Kragujevcu brat Gangl; u Nišu brat Paunković, dok će se delegati za ostale župe odrediti na narednoj sednici. — Interno.

Sokolski dan za 1926 god. II. izkaz. Daljni doprinosi za Sokolski dan za godinu 1926. jesu sledeći: Sok. društva Podgora Din 40; Prnjavor Din 533.50; Daruvar Din 136; Zameč Din 180; Novi Pavljani Din 50; Grosuplje Din 146; Podravski Kloštar Din 15; Zagreb II Din 70; Bugojno Din 121.50; Breza Din 200; Čajniče Din 217; Pale Din 165; Ruše-Selnica Din 125.50; Drniš Din 255; Niš Din 485; Đakovo Din 280; Grubišno polje Din 118.75; Vela Luka Din 50; Nova Gradiška Din 350; Straža

Din 75; Sušak Din 1354.25; Ada Din 58; Čurug Din 100; Sremski Karlovcima Din 50; Stari Bečej Din 100; Stari Sivac Din 216.

IZ PROSVETNOG ODBORA JSS

Poziv na sednicu prosvetnog zbora JSS

Prilikom ovogodišnje glavne skupštine u Beogradu imaće svoju sednicu i prosvetni zbor JSS i to u subotu 26. marta u 5 sati popodne u zgradi II. beogradske gimnazije (Poankareova ulica). Upozoravamo sve župske prosvetne odbore da savezni prosvetni zbor osim članova saveznog PO sačinjavaju i svi predsednici župskih PO i da su dužni prisustvovati sednici osobno ili po svojim zastupnicima. Braću delegate upozoravamo nadalje na pravilnik prosvetnog zbora JSS koji je bio objavljen u »Sokolskom Glasniku« god. 1925., br. 19—20, u kojem je također dnevni red za prosvetne zborove JSS:

Molimo župske prosvetne odbore da nam odmah pošalju eventualne predloge za urečenu sednicu prosvetnog zbora te imena svojih delegata.

Sve župske prosvetne odbore ponovno pozivljemo da nam odmah pošalju kratke i pregledne izveštaje sa statističkim podacima o prosvetnom radu u svojim župama u god. 1926.

Požurite!

U »Sokolskom Glasniku« od 15. nov. 1926, broj 21—22, pod poglavjem iz Prosvetnog odbora JSS bio je određen svakoj župi naslov za kratak, 10 minutni govor pred vrstom. Ti bi govori morali već biti gotovi i otposlani najkasnije do 31. decembra 1926. Do danas su ovu dužnost učinili (u koliko je starešinstvu JSS poznato) samo ovi župski PO: Celje, Tuzla, Zagreb, Kragujevac, Užice. A gde je ostalih 18 župa?!

Savezni PO još danas ne može podneti izveštaj o proslavi sokolskog praznika 1. decembra god. 1926. jer još velika većina župskih prosvetnih odbora nije priposlala zamoljenih odnosnih izveštaja iz svojega delokruga.

SOKOLSKA ŠTAMPA

Sokolska čitanka. U izdanju sokolske župe Petar Veliki Oslobođilac u Tuzli izašla je već najavljena »Sokolska čitanka« (u ćirilici), češki napisao Fran Holubec, a prema II. češkom izdanju za naše prilike udesio brat Vojislav Bogičević iz Tuzle. To je brošurica vredna preporuke, brižno sastavljena, koja ima 82 strane sledećeg sadržaja: I. O sokolskoj ideji. II. Važnost telesnog vežbanja. III. O sokolskoj disciplini. IV. Organizacija Sokolstva. V. Prava i dužnosti članova. VI. Sokolstvo i dnevna pitanja. VII. Sokolski zakonik. U tim poglavjima podano je na pregledan i lahko razumljiv način sve ono što treba da zna svaki naš član o sokolskoj ideji, njenoj organizaciji itd. Preporučamo najtoplije svim prosvetnim odborima, da se pobrinu kako bi njihova društva naručila »Sokolsku čitanku« za svoje knjižnice, a i svaki član trebao bi njome da pomnoži svoju sokolsku knjižnicu. »Sokolska čitanka« stane sa poštarinom 5 Din i naručuje se kod Sokolske župe u Tuzli.

Jugoslovenski sokolski kalendar za god. 1927. U nakladi JSS izašao je i ove godine Jugoslovenski sokolski kalendar kao VIII. godište. Ovo godište uredio je brat Verij Švajgar, a sam kalendar štampan je u

tiskari »Sava« u Kranju. Izašao je kao obično u džepnom formatu. Kod samog kalendara ovogodišnja je novost, da je čitava sadržina napisana u ekavštini, inače u glavnom zadržao je svoju prijašnju oprobanu formu, pa se u njemu nalazi sve ono, što je potrebno da bude poznato pravom Sokolu. Iza običnog kalendara donša strukovni deo, koji započinje krasnom pesmom našeg Saveznog starešine »Naprej!«, a onda sledi od istog pisca člančić: »Dižimo našu duševnost!« U tom člančiću plamnim i markantnim besedama tumači nam naš starešina značenje sokolskih kreposti: bratstvo, jednakost i sloboda. Reči, kojima je brat Gangl okarakterisao ove kreposti sokolske, tako su snažne, da su kadre pridići svakog Sokola, a čitavi naš rad okruniti velikim uspehom bude li on usmeren onako, kako to upućuje pisac. Sledi članak »Naraštaj — naša lepša budućnost«. U tom se članku prikazuju veliki uspeši sistematskog sokolskog odgoja čehoslovačkog sokolskog naraštaja, koji su se tako divno očitovali na prošlom svesokolskom sletu u Pragu. Pisac pravom pozivlje naše celokupno članstvo na što intenzivniji i što veći mar oko odgoja našeg naraštaja, kako bi on bio što bolje odgojen i kako bi posvema spreman ušao u članske redove. Šada dolazi članak samog urednika brata Švajgara »Godina 1926.« U tom članku brat Švajgar divnim kronološkim redom crta nam život, rad, događaje i uspehe Jugoslovenskog Sokolstva u prošloj godini. U ovom opisivanju naročito je podvukao dva glavna momenta, međunarodnu gimnastičku utakmicu u Lyonu i svesokolski slet u Pragu, a kao krunu svemu istakao osnutak sveslovenskog sokolskog saveza. Onda sledi statistika, koja nam pruža pregledno stanje našeg Sokolstva. U ovoj statistici navedeni su svi sletovi, razne župske priredbe, natecanja itd. Na ove članke nadodana je tabela jugoslovenskih sportskih rekorda u laganoj atletici, a onda sva ta obilata sadržina zaključuje se pregledom sviju jugoslovenskih sokolskih župa i društava, pa uputama iz ostalih slavenskih sokolskih organizacija, američkog Sokolstva itd. Tekstualni deo samog kalendara ukrašen je sa više ilustracija, koje lepo dižu njegovu sadržinu, a onda dodana je beležnica, koja će svakom dobro poslužiti za razne beleške. — Veseljem pozdravljamo ovaj kalendar, koji je od velike koristi po naše Sokolstvo. Njegova sadržina je takova, da ju mora poznavati svaki sokolski funkcioner bio on zaposlen u župi ili društvu. Zato se ovaj kalendar i mora naći u džepu svakoga od njih, a to tim više, jer mu je cena tvrdo ukoričenom — 10 dinara! Naročuje se kod Saveza.

—ab.

»Sokol na Jadranu« br. 9. Primili smo poslednju svesku lista »Sokol na Jadranu«, koja u mnogočem imade zanimivu sadržinu. Svakako najinteresantniji je uvodni članak brata dra. Voje Kujundžića, tajnika beogradske sokolske župe u kome nam lepim načinom crta historijat razvoja Sokolstva u predratnoj i poratnoj Srbiji. Lepe su reči brata Voje, gde on kaže: »Talas separatizma nije mogao da se dobaci do sokolskih društava u Srbiji. Kod nas u Srbiji nema ni jednog plemenskog sokolskog društva. A zašto nema?« Tu brat Voja tumači: »Preko miliona Srbijanaca prinelo je na oltar svoje mlade živote za dobro celokupne Otadžbine i za spas svega našeg naroda. I zato u Srbiji, gde je ovladala ideja opštosti, ne može ni da uhvati korena biljka otrovnog separatizma.« A onda završuje osećajem svoje plemenite duše: »Genije našeg Naroda, koji nam je pomagao da savladamo velikog i opasnog nepri-

jatelja i koji nas je danas sjedinio u moćnu državu istrebit će u našem narodu i klicu separatizma. *Mi smo tvrdo uvereni da će i zabludela braća progledati i uvideti kuda nas vodi separatizam.*» Brat Mirko Grgić napisao je lep članak »Financijske prilike društava«, koji je po svojoj praktičnosti od osobitog značenja za pravilan i uspešan razvoj sokolskog života. Brat Vrdoljak i u ovom broju nastavlja svoj članak »Smernice telesnog odgoja dece«. Iza malog člančića na češkom jeziku o sokolskom naraštaju dolaze vežbe brata Borasa sa Sušaka i to ovaj puta vežbe štapovima za članice, pa onda člančić »Nešto o planinarstvu« i konačno pregled vesti iz splitske i šibenske župe, kao i iz ostalog Sokolstva. List preporučamo pažnji sokolskih redova. —ab.

»Soko Dušana Silnog« br. 12. Izašao je poslednji broj prošlogodišnjeg godišta »Soko Dušana Silnog«. U listu imademo svršetak izveštaja sa svesokolskog sleta u Pragu, a onda iz pera brata Vojinovića opis IV. prednjačkog tečaja župe »Svetozara Miletića«. Brat Rade Nišavić u članku »Pred godišnje skupštine« daje lepe upute za izbore društvenih uprava, a onda slede vesti iz župe i opis odborske sednice JSS. List je dobro ureden i posvema odgovara svojoj svrsi kojoj je namenjen. U ovom smo broju opazili i jednu veliku redakcijsku širokogrudnost, da je naime izvestan deo lista štampan latinicom. Ne znamo u koliko će redakcija ostati konsekvantno kod ovog pokušaja, ali iskreno govoreći ova nas pojava obradovala, jer je ona divan odgovor onima, koji se plaše — ćirilice. —ab.

»Sokolska Misao« br. 1. Somborska »Sokolska Misao« ušla je u svoje II. godišće izdava sa 1. januara o. g. svoj 1. broj. Oprema i smernice lista ostale su iste kao i u lanjskom godištu. Na uvodnom mestu brat Svetislav Sekulić-Ceca napisao je lepu himnu u prozi »Sokolskom Domu«, koji je dovršen, a koji će se ovog leta svečano otvoriti. Onda se nastavlja članak od lane »Švicari o Sokolu«, dok završuje članak »Alkohol i telovežba«. Ovo nam se naročito svidelo, jer opažamo da je uredništvo lista ispravno shvatilo protualkoholni pokret u našem Sokolstvu, pa lepo ovim člankom služi intencijama za kojima ovaj pokret smeri. Slede vesti iz župe Svetozara Miletića, a lepa je zamisao uveđenje nove rubrike »Život i rad Sokolstva« u kojoj su registrovani svi važniji događaji iz našeg Sokolstva. Dobra je to stvar, jer po tome se upoznajemo i vidimo koliko tko vredi po radu. Imade još vesti i jedan spomen članak »Gružani«, pa je time zaključena zanimiva sadržina ovog broja. I tako nam list ovim svojim prvim brojem pokazuje da ne samo da neće zaostati za prošlim godištem, već da će u redakcionom pogledu napredovati. Oduševljeni nad svakim napredkom radosna srca pozdravljamo ovaj napredak na više i bolje. —ab.

••••• IZ ŽUPA •••••

GLAVNE SKUPŠTINE

Sokolska župa Maribor 6. marta u Mariboru; sokolska župa Mostar 6. marta u Dubrovniku; sokolska župa Zagreb 27. februara u Zagrebu.

IZ ŽUPE ALEKSE ŠANTIĆA — MOSTAR

Sokolstvo u Crnoj Gori. Naša župa Alekse Šantića obasiže čitavu teritoriju Crne Gore, pa ipak u tom kraju jedva da se i znalo za Sokolstvo u našem smislu reči. Naš starešina, brat Milić, koga vežu baš sa Crnom Gorom lepe i bolne uspomene, mnogo je smišljao, još više poduzimao, kako bi Sokolstvo u Crnoj Gori procvalelo i poraslo. No bilo je teško. Tek dolaskom mladog agilnog brata Frana Žica na Cetinje, počelo je rasti interesovanje za jugoslovensko Sokolstvo. Težak je to bio posao, a goleva zadaća koju si nametnuo. Kao učitelj gimnastike započeo je u školi. No svuda sam, svuda neshvaćanje. Ali prirodnom svojom energijom radio je dalje. I za kratko vreme našao krug omladinaca, koje je oduševio za Sokolstvo. Krug se širio, oduševljenje raslo i doskora evo društva na Cetinju. No to nije dosta. Treba zaći dalje. I uspeva da ministarstvo prosvete šalje dva mlada agilna učitelja u Nikšić i Podgoricu, kasnije i u Danilov Grad. I sad nešto agilnošću župe, podporom, poznatim pohodom i energijom braće u Crnoj Gori počelo se raditi intenzivno. Da se što jače produbi smisao za telesnu vežbu i Sokolstvo pokrenut je i list »Omladina« na Cetinju, koji osim higijenskih i poučnih članaka mnogo se bavi Sokolstvom. Ovaj rad u Crnoj Gori nije ostao nezapažen ni kod mjerodavnih faktora u Beogradu, pa se na nadležnom mestu ozbiljno radi, kako bi se na Cetinju uredilo veliko ljetno vežbalište, nešto u formi stadijona, koji bi služio potrebama telesnog obrazovanja cetinjske omladine.

P. S.

IZ ŽUPE DUŠANA SILNOG — BEOGRAD

Naša narodna pesma i sokolska misao. 3. januara o. g. predavao je brat Dušan Bogunović iz Zagreba na pučkoj univerzi u Beogradu. Predavao je o temi »naša narodna pesma i sokolska misao«. Predavač se u uvodu općenito dotakao opšte kulture, a onda iznio vrednost našega naroda u tom pogledu, a naročito svest i snagu za održanje rase, kako u doba ropstva, tako i slobode. Tim u vezi došao je do pojave narodnog guslara i narodnih pesama, koje su opevale narodne junake, a koji je narod i narodni pevač simbolizovao u tipu ptice Sokola. U vezi s ovim rodila se u duši naroda misao oslobodilačka, misao sokolska. Predavač je nabacio i tvrdnju da je bit sokolske misli uzeta iz duše južnih Slavena i da je od ovog stvorila se sokolska organizacija, koja je počela da izgrađuje novog čoveka, boljeg i lepšeg od dosadanjeg. Predavanje je naišlo na opšte odobravanje i razumevanje.

IZ SOKOLSKE ŽUPE CELJE

Celjski Soko u god. 1926. Članstvo Sokolskog društva u Celju sabralo se 13. januara na 37. svoju glavnu godišnju skupštinu. Skupština je bila vrlo dobro posećena, naročito od vežbajućeg članstva, pa je to najboljim dokazom da su baš vežbači i vežbačice srčika društva. Starosta brat dr. Milko Hrašovec pružio je opšti pregled o sokolskom radu u društvu. Taj rad nekako se deli u dve faze. U svestranu pripravu za VIII. svesokolski slet u Pragu i u sistematski posletski rad. Pojedini funkcionari su izveštaj brata staroste nadopunili detaljnimi izveštaji svoga rada. Iz svih se izveštaja vidi, da društvo u prošloj godini imade

lepe uspehe. Dobar prednjački zbor od 17 članova, 11 vežbačkih nastupa, lep uspeh natecatelja u Pragu, vanredno povoljan polazak vežbe, sve to pokazuje da je društvo na dobrom putu. Neposredno u vezi sa vežbom jest i društveno prosvetno delo. 11 većih predavanja uz mnoštvo govora pred vrstom, stručna biblioteka od 276 svezaka, pa priredba sokolskog češkog tečaja, u glavnom su rezultati prosvetnog rada u našem društvu. Poradilo se i na proširenju sokolske štampe među članstvom, a i lokalni list »Novo Doba« uvek nam bio na uslugu spreman. Osim svega toga društvo je priredilo pet zabavnih večeri, a bilo je i izleta. Društvo u svemu broji koncem god. 1926. 745 pripadnika i to 328 člana, 130 članica, 81 muškog i 60 ženskog naraštaja, 59 muške i 87 ženske dece. Od članova imade 60, a od članica 50 vežbajućih. Uzmemo li u obzir da Celje broji 7000 stanovnika, onda to znači da je 10 1/2 % građanstva u Sokolstvu. Novčani promet iznosio je 170.293-45 Din. Primitka je bilo 92.338-50 Din, a izdataka 77.954-85 Din. Gotovina iznosi 14.383-75 Din. Skupština je zaključila, da se u buduće od svake društvene priredbe imade dati 10 % za gradnju Sokolskog Doma, a ujedno da se ove godine razvije naraštajski barjak. Konačno je izabran novi odbor, koji daje jamstva, da će se rad staroga odbora nastaviti.

Dr. Mejak.

IZ SOKOLSKE ŽUPE NOVO MESTO

Sokolsko društvo u Karlovcu održalo je u nedelju 16. januara u Sokolani redovitu godišnju skupštinu, kojoj je prisustvovao veliki broj članova i članica. Starešina brat dr. Variola osvrnuo se u kratko na rad društva u prošloj godini, koji pokazuje nada sve lepi i svestrani napredak. Iza toga je pročitana poslanica JSS upućena glavnim skupštinama sokolskih društava. Nato su prihvaćeni i jednoglasno odobreni svi izveštaji društvenih funkcionara i staroj upravi podelen je jednoglasno apsolutorij. Na predlog brata Mirka Veslaja izabrani su aklamacijom u upravu društva: starešinom dr. Josip Variola, zamjenikom starešine prof. Josip Močan, načelnikom Dragutin Kubiček, načelnicom Marženka Kubiček, pročelnikom prosvjetnog odeljenja Nikola Šumonja, odbornicima: Branko Bauer, Boško Dozet, Dragan Divjak, Mirko Ercegović, Rudolf Grdešić, Tomislav Han, Josip Kopřiva, Mile Mutavdžić, Rudolf Neuhold, Milan Zemljak i Dobrašin Žanić; zamenicima odbornika: ing. Jovo Dragić, Gašo Gjukić, Nikola Mateša i Josip Rožan; revizorima računa: Nikola Badošvinac i Oton Fröhlich; izaslanicima u skupštinu župe: Drag. Kubiček, Rudolf Neuhold i dr. J. Variola. U ime novog odbora zahvalio se starešina dr. Variola na poverenju, a zatim je predložio i pročitao spomenice našim dugogodišnjim i zaslužnim sokolskim radnicima, napose bratu dru. Pavlu Fröhlichu i sestri Anki Fröhlich, koji se odseliše u Zagreb, te braći Ivanu i Terezi Fišer, koji se opet odseliše u Osijek, a koje je skupština jednodušno i odobravanjem primila. — Na kraju pozvao je starešina celo članstvo na daljni intenzivan rad u društvu, jer nas čekaju važni i veliki zadaci u ovoj godini, a među inimā proslava 25-godišnjice opstanka društva i razvije novog društvenog barjaka. Istoga dana posle podne priređena je u Sokolani čajanka za članove u proslavu 20-godišnjeg požrtvovnog sokolskog rada u Karlovcu brata vode Dragutina Kubičeka i Rudolfa

Neuholda i proslava venčanja agilnog Sokola brata Branka Blaškovića.

Idućeg dana, u ponedjeljak 17. januara održao je novi odbor konstituirajuću sednicu.

IZ SOKOLSKE ŽUPE MARIBOR

Iz Sokola u Ptuj. U ciklusu predavanja našeg prosvetnog odseka brat dr. Travner pružio nam u krasnom i potankom predavanju kulturnu povest Slovenaca. Vodio nas u pesnički nadahnutim rečima po našoj prošlosti, pa nam dokazao našu staru kulturu. Razložio nam borbe naših preda s neprijateljem, koji još i danas nisu napustili borbe oko podjarmljivanja naše braće. Da je bilo ovo predavanje, koje se osnivalo na istorijskim vrelima, doista hvalevredno, dokazalo je odobravanje slušatelja, koje se u lepom broju odazvalo. Bratu dru. Travneru i na ovom mestu čestitamo na njegovom uzornom radu oko istraživanja istorijske prošlosti, a želimo da nas još koji puta počasti sa svojim predavanjima.

Novinar.

BRATSKE ŽUPE I DRUŠTVA

Vršite svoju dužnost do »Sokolskog Glasnika«! Saradujte najvećim marom u listu. Ne čekajte inicijative od uredništva, već učinite to od svoje volje. Napokon to Vam je i dužnost. Tajnici, novinari na posao. Neka znademo jedni za druge. Zar da svoj rad sakrivamo? Po izveštajima u »Sokolskom Glasniku«, kako se javlja koje društvo ili župa, prosuđivat će se rad ili nerad!

Uredništvo.

••• IZ SLAVENSKOG SOKOLSTVA •••

IZ POLJAČKOG SOKOLSTVA

Poljačko Sokolstvo i vojničko vaspitanje. Poljački sokolski listovi mnogo pretresaju pitanje vojničkog vaspitanja u poljačkom Sokolstvu. Dapače u više društava osnovani su naročiti odseci, koji se imadu brisnuti sa ovom granom najnovijeg rada. Naročito su uvedeni streljački kursevi, a vojska daje oružje i municiju. Čini se da je ova grana rada posledica analognog nastojanja u sovjetskoj Rusiji, gde se omladina vaspitava i te kako u vojničkom duhu kako teoretski, tako i praktički. Poljaci su dobro shvatili za čim sovjeti smeraju, pa su namenili svom Sokolstvu zadaću da osim kulturno obrazuju narod i vojnički.

IZ RUSKOG SOKOLSTVA

Rusi u školi slavenskog Sokolstva u Pragu. U školi Slavenskog Sokolstva, koja se otvara u Pragu u cilju uzajamnog upoznavanja sa sokolskim radom sviju slavenskih naroda, organizovanih u Savezu Slavenskog Sokolstva, namerava Ruski Sokolski Savez istupiti sa svojim predavačima, koje će na ruskom jeziku održati čitav niz sokolskih predavanja. Istoriju ruskog Sokolstva predavat će br. D. Vergun i br. N. Manakin, ideologiju Sokolstva br. D. Vergun, sistem br. Manakin, organizaciju Sokolstva br. L. Magerovski, sredstva telesnog odgoja br. S. Ostrogorski i odgoj duhovni br. V. Manakin. Obzirom na naročiti sistem

predavanja imade nade, da će osim određenih 10 slušača posetiti velik broj ruske braće, koja borave u Pragu, da se tako što bliže upoznaju sa ostalom slavenskom sokolskom braćom, koja će tim predavanjima prisustvovati.

F. G.

RAZNO

IZ INOSTRANIH TELOVEŽBENIH ORGANIZACIJA

Talijani se peru. Napuljski list »Il Mattino« donša dopis iz Rima u kojem se raspravlja o tome zašto Italija nije sudelovala kod svesokolskog sleta u Pragu. Pomenuti list piše: »Talijansko nesudelovanje kod Husove proslave u Pragu imade veliko značenje. Talijanska vlada htela je pokazati, da je ona vlada katoličke države, pa zato ona ne može niti neće da sudeluje na proslavama koje vredaju »Svetu Stolicu«, jer to su proslave krivoveraca. Talijanska vlada dakako ne osuđuje postupak stranih vlada, koje su sudelovale, jer ove se spram »Svete Stolice« mogu vladati kako znadu, no talijanska je vlada smatrala svojom dužnošću da pozove talijansko poslaništvo i razne talijanske institucije u Čehoslovačkoj, da se vladaju neutralno, jer je proslava uvreda vere naše zemlje. U vatikanskim krugovima ova korektnost i pažnja talijanske vlade, primljena je vrlo radosno. Ovaj korak talijanske vlade odgovara i njezinim temeljnim principima. Proslava Husa bila je ne samo protukatolička, nego i demokratska, naime na njoj su se ispovedala politička načela koja su u protimbi sa načelima koja zastupa talijanska fašistička vlada, koja je blagovremeno uvidila kuda vodi demokratska nauka. Povrh svega u Čehoslovačkoj su se najveći pristalice Husa nedavno izjavili protiv našeg fašizma, što je bolno dirnulo naše osećaje. No u Čehoslovačkoj moraju naš postupak ispravno shvatiti. U Italiji se na Husovu proslavu gledalo hladnije i istorijski tačnije. Doći će čas, kada ćemo i mi moći Česima pokazati naše osećaje. Biti će to, kada će čehoslovački narod pravednije suditi o našem fašizmu i o velikoj moralnoj vrednosti ljudi, koji su za taj pokret žrtvovali i sebe.«

Ova je vest vrlo dragocena, jer dokazuje da je talijanska vlada igrala nešta sličnu ulogu, kao i u Poljskoj. Šta Talijani dele lekcije o demokratizmu, to je smešna stvar, jer je poznato da je u braće Čeha demokratizam karakteristika narodne osebine, isto tako je Hus najveća i najснаžnija pojava češke istorije. Ta sam Musolini još pred nekoliko godina sudio je o Husu drugačije.

Nas Jugoslovene bi zanimalo, zašto se našoj zarobljenoj braći kratilo poći na slet u Prag. Ta valjda fašizam nije bio zabrinut za njihovu veru?

Natecatelj treba da je apsolutni apstinent. Talijanski stručnjak Dorini u Paviji konstatovao je na zdravom vežbaču, da se kod njega iza pušenja pojavio neki ugodni osećaj kao da mu porasla telesna snaga. No čas posle očito se zametilo oslabljenje mišićne snage. Ovo isto konstatovali su Američanin Raphael i Englez Harley, koji su također proučavali natecatelje i izjavljuju da je jedna jedina cigareta, ispušena pre vežbe kadra da ubije svaku sigurnost natecatelja. O alkoholu ne govore. No razume se samo sobom da je i on štetan kao i nikotin.